

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 kronc 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 21. marcija 1902.

List 12.

Češčena Marija!

Češčena Marija!
Veselje ulija
Ta glas mi v srce;
Spominj me obhaja,
Ko sel Ti iz raja
Proslavlja Ime:

„Marija češčena!
Nad vse si blažena,
Nikar se ne boj.
Enake ti žene
Ni bilo nobene;
Gospod je s Taboj!“

O Jesova -klica,
Prečista Devica,
Ti vir si mi nad;
Češčena mi bodi
Marija, povsodi
Blagruj se Tvoj sad!

Radoslav Silvester.

Tolažnica žalostnih.

(Za cvetni petek, letos 21. marcija.)

Ljubko in mično je opazovati poln šopek cvetlic. Njihova raznoličnost, nežni odsev njihovih barv, vse združeno v harmonični jednoti razveseljuje in oživlja oko. Pravo vrednost lepote vseh svetlic pa šele spoznamo, ako šopek razvezemo in cvetko za cvetko ogledujemo po njeni posebnosti in njenem čudotvornem slogu.

Tudi lavretanske litanije so duhovni šopek cvetlic, ki je nabran in sestavljen iz krasnih cvetkov visokih čednostij in častnih prednostij naše ljube Gospe in povit z vezjo prošenj za pomoč. Kaka krasota nam blišči iz tega šopka, ki je spleten najčisteji Devici vseh devic! Kolika

brezmadežna lepota, kak vzduh čednostij v vseh teh Marijinih cvetkah! Kake vzvišene misli nam vzbuja ta cvetlični šopek, v katerem so povite bele lilije nedolžnosti, rdeče rože pobožnosti, modre cvetke zatajevanja, vijolice ponižnosti; kako obilo duhovne hrane tu notri za vsako pobožno dušo!

Ako se verna duša ne igra samo s temi cvetkami liki gizzdavemu metuljčku, nego se kakor umetna bučelica zarije v dno cvetličine čase, tedaj si lahko sezida med temi cvetkami krasno, dragoceno celico za nebesa.

Oglejmo si torej bližje jedno izmed čudotvornih cvetkov, bodi naj cvetka trpljenja, ona čudovita cvetka, ki nosi v svoji čaši orodje mučeništva Kristovega. Ali nas ne spominja to orodje v Marijini cvetki tudi ran, katere je občutilo srce Božje Matere? Ni li bila Marija prva mučenica krščanstva? Resnično, grenko trpljenje in smrt ljubljene Sina sta pahnili našo ljubo Gospo v tako morje grenkosti in žalosti, da je v njem okusila vsa trpljenja, ki morejo zadeti ubogega zemljana. Iz tega morja je zajela Marija ono sladko sočutje, ki je neizčrpen vir tolažbe vsem žalostnim zemljanom.

Ko se je na lesu sv. križa razvila iz krvi Sinu človeškega cvetka odrešenja in je začel zoreti njen sad, zrastle je tudi v podnožju križa cvetka ljubezni in v usmiljeni materi Odrešeni-kovi je jelo kliti zrno nebeškega usmiljenja. Zato koprne vsa potrta srca s takim zaupanjem do žalostne Matere Božje. Pod križem je postala Marija mati usmiljenja, sladkost našega življenja, naše upanje. Zato kličemo zapuščeni Evini otroci k nji in vzdihujemo žalostni in jokajoči v tej dolini solz in prosimo tolažbe in pomoči.

In naša ljuba Gospa? Ona nam je kakor ljubka mavrica med temnimi hudournimi oblaki, kakor čudotvorni most med zemljo in nebom. Marija gleda z nepopisno milobo svojih usmiljenih oči na nas revne, ona nagiblje svoje milo obličje k nam, in nam podaja svojo darežljivo roko v zavetje in tolažbo ter nam je v naši bedi najzvestejša prijateljica, mati božjih milostij, naša posredovalka, naša priprošnjica. Zgodi se nam kakor pravi sv. Avguštin: „Molitev se dviga kvišku in doli stopa usmiljenost;“ vsled naših prošenj se ozdravijo bolni, rešijo grešniki, utolažijo žalostni.

Kaka neprecenljiva dobrota je to, kaka milost, da imamo tako tolažnico v tej dolini solz! Kajti, ako tudi dobivamo včasih usmiljenje pri ljudeh, vendar nam oni ne morejo dati prave tolažbe.

Ko bi nam ne sijala z neba usmiljenost, kakor nam sije solčna svitloba, in bi nas ne ogrevala ljubezen Božje matere, kakor nas ogreva življenska toplota, morali bi utoniti brez tolažbe v morju žalosti. Marija, tolažnica žalostnih, nam bodi torej cvetka, katero hočemo opazovati: in ko bomo opazovali to čudapolno cvetko, ki smo jo vzeli iz šopka lavretanskih litanij, srkali bomo iz nje strd tolažbe in življenja.

Opazovanje te cvetke mora vzbuditi v nas resnobo in bol. Resno je to opazovanje radi tega, ker se pred nami odpre brezno groznega trpljenja, katero mora ganiti naše sočutje. Bolestno pa je tako opazovanje radi tega, ker se pri njem spomnimo lastne, komaj pretrpele boli, in v marsikaterem srcu bodo zopet okrvavele še komaj zaceljene rane. Ako bi se torej pri zasledovanju naše cvetke morebiti obnovila stara bol, darujmo jo globoko ranjenemu Marijinemu srcu. Objednem pa prosimo nebeške tolažnice, da nam vlije kakor hitro mogoče v trpljenja polne prsi hladečega mazila usmiljenosti.

Marijo častimo kakor tolažnico žalostnih, ker je morala ona, ki je nedolžna, brezmadežna, do dna izprazniti čašo grenkega trpljenja in si je s tem pri Bogu pridobila toliko zasluženja, da ima njena priprošnja največjo moč. Imenujemo jo tudi zato tolažnico žalostnih, ker je pretrpela vse vrste dušnih bolestij in zato tudi dobro pozna potrto srce, kateremu rada pomaga.

Poglejmo na žalostno mater, katere prsa so prebodena s sedmerimi meči. Sv. Anzelm pravi: „Vsa krutost, katero so občutili mučeniki, je bila

majhna, ali bolje kakor nič v primeri s krutostjo Marijinega trpljenja.“ (De exc. Virg. c. 5.)

Od vseh žalostnih ur pa, ki jih je preživela Marija, so najgrozovitnejše one pod križem. Čujmo mater pod križem svojega sina, kajti od tam nam kliče Marija po besedah proroka Jeremije: „Vi vsi, ki greste po poti, preiskujte, ako je kako trpljenje jednako mojemu trpljenju.“ (Lament. I. 12.)

Kako nepopisno gorje je pretreslo Marijino srce, ko je njen sin po triurni smrtni borbi pretresljivo zaupil: „Dopolnjeno je!“ Kak pogled za Marijo, ko se je njegova mrtva glava nagnila na prsa! — Mrtev! Še ni zadosti. Zdajci pristopi krut vojak in porine sulico v stran umrlega, da se pcedi kri in voda. Še vedno stoji Marija pod križem, kakor vlita soha, otrpla in brezgibna vsled srčne boli stoji po koncu, a trpi grozno.

Strašna žaloigra je dokončana. Darilyo jagnje je zaklano, okrvavljeni igralci so izvršili svojo morilno vlogo in odhajajo zmagonosno. Tudi ljudstvo se že razkroplja na vse strani.

In uboga mati umorjenega, mar li ona ne bode odšla tudi domu k počitku, katerega tako zelo potrebuje? Ne, ona ostane. Ako tudi bi vsi odšli, ona ne more oditi. Ako tudi ji poče srce, ona ostane pri sinu: mrtvecu zvesta straža.

Kako naj bi zapustila mati sina v zadnjem trenutku, sedaj, ko ji je določen le kratek čas, da mu še gleda v obličje, sedaj, ko vzamejo sveto truplo s križa in je polože v grob!

Že sta pričela Josip iz Arimateje in Nikodem izvrševati svoj sveti posel. Lahno snameta raz krvavo čelo težko trnjevo krono, s skrbno prizanesljivostjo pulita železne žreblje iz lesa in groznih ran ter nudita vse po vrsti doli s križa. Kdo sprejme to težko krono, kdo te okrvavljene žreblje? — Glejte! Marija sprejema vse to. Glejte ubogo mater! Žalostna stegne tresoče se roke kvišku, vzame morilno orodje, poljubi kri svojega sina na trnih in žeblih in položi vse skupaj lahko na razprostrto krilo na tleh. Dobiti mora namreč proste roke, kajti kdo drugi naj bi prvi objel truplo umrlega sina, ko ga bodeta Josip in Nikodem počasi spuščala s križa na zemljo, ako ne mati?

Bolestno se dvigne Marija zopet kvišku in vzame z neverjetno močjo sveto telo Jezusa Krista v razprostrto naročje. Ječe pritiskne umrlega sina na svoje prsi, poljubi blede čelo, in se vsede slednjič s sinom v naročju počasi pod križem na tla.

Tako je prišlo torej dete iz Betlehema zopet v materino naročje. Toda kako svidenje! — Ljubljena glava sinova leži zopet na materinih prsih, toda mrtva; istega otroka, ki ga je zibala nekdanj na rokah, ima mati zopet v naročju, toda sedaj je otrpel in mrzel. Njegove oči ne morejo nič več vračati milih pogledov, usta ne morejo nič več odzdravljati vročim poljubom blage matere. Mrtev je, edinec je mrtev; oni je mrtev, ki ga ljubljena mati ljubi tako zelo.

Pretrpel je! Komaj pa se je končalo sinovo trpljenje, prične se šele pravo trpljenje materino. Sedaj šele se zaveda svoje velike bede, sedaj šele, ko sin nič več ne živi, spozna mati, kaj da je z njim zgubila. Kri ji zastane v osrčju in se kopiči v prsih kakor leden kristal, bolesten mraz jo spreleti od nog do glave, temen pajčolan ji zagrne očesno svitlobo, mišice oslabe in glava se nagne utrujena na prsa. Težki, vroči, solzni biseri drsijo raz blede obličje na drago truplo, toda ona jih ne opazi, kajti njeno gorje je neizmerno, nepopisno, vseh sedem mečev v njenih prsih se naenkrat še globlje zarije v krvave srce. To je podoba žalostne Matere Božje, to je podoba najglobokejšje žalosti: mati in v njenem naročju truplo edinega sinu.

Kolikokrat smo že opazovali to podobo, a naše gizdavo srce je ostalo mrzlo in mirno! O kakih groznih bolečinah bi nam lahko pripovedovala ta podoba, toda nismo imeli časa, jo poslušati! Kake milosti se vsipajo iz tega prebodega srca, a mi jih preziramo!

Vsakemu izmed nas je nemogoče popolno spoznati to boleost in jo popisati. Nekoliko bolje pa jo lahko spozna in nam opiše ono materino srce, katero je moralo kaj sličnega pretrpeti, ono materino srce namreč, kateremu je smrt vzela preljubljeno deto. Kaka žalost, kadar leži ljubljeno dete mrtvo v materinem naročju! Dete, katero je v bolečinah rodila, redila je s srčno krvjo, krepila s svojim dihanjem, dete tako ljubeznjivo, tako lepo, tako dobro, edin otrok — in sedaj je mrtvo! Raje bi bila sama umrla. Sedaj, ko leži ljubljenec blede in trde na njenih rokah, sedaj šele prav čuti, da ji je bil sinek edino življenje. Dokler je dete še živelo, ko se je še v bolečinah zvijalo in borilo z grenko smrtjo, ni mogla še prav umeti, da je bode morala izgubiti. Oprijemala se je še vsake rešilne bilke, imela je še moči in poguma boleost zadušiti, da ne bi glasno tarnanje še bolj mučilo otroka. Dokler je dete še živelo, ni imela časa misliti na lastno bol, morala je misliti na dete,

paziti na njegovo težko dihanje, vlivati mu zdravil, bolečo glavico podpirati; morala je zanj moliti goreče in srčno, kakor še nikdar v življenju; sedaj pa je vsega konec, moč ji je pošla, srce je uničeno, nepopisno žalostno.

Blagor ji, ubogi materi, ako se more iz njenega pekočega očesa utrniti hladeča solza! Blagor ji, ko morejo njena prsa izraziti naravno bol! Toda vse jokanje nič ne pomaga; misel, da je veselje na tem svetu za vselej uničeno, vrača se vedno zopet, da, ne moremo te bôli bolje označiti, nego jo je označil božji Izveličar z besedo: „Moja duša je žalostna do smrti.“

Taka je žalost uboge matere, tako je občutila Marija, toda v najvišji meri. Saj je bila Marija najblažja mati in njen sin najboljši izmed vseh sinov, božji sin.

Marija bi te bolečine po naravnih močeh tudi ne bila pretrpela, kajti presegala je vso človeško silo. Ker pa je Mariji bilo biti izvoljena mati, druga mati vsega človeštva, dal ji je Bog zato posebne milosti, da je lahko prenašala vse te težave. Marija v svojih bolečinah ne tarna, ne godrnja, ne povprašuje ošabno: „Zakaj moram uprav jaz tako trpeti? Zakaj samo mene Bog tako izkuša?“ Ne kolne obupno svojega življenja in rojstne ure. Njeno oko gleda proti nebu prav tako ljubeznjivo in hvaležno, kakor takrat, ko je zapela svoj veseli „Magnificat“ — hvali naj moja duša.“ Tako je bila Marija vsem žalostnim v lep izgled, a bila je tudi za vse žalostne najmočnejša tolažnica. Bog ji je namreč poplačal vse trpljenje s tem, da ji je dal neizčrpno čašo hladečega mazila za ranjena srca; dal je zato čudovito moč njenim priprošnjam: okrasil jo še s tem, da ji je podelil usmiljeno oko, katero gleda na zemljo in išče žalostnih in vzdihajočih, dal ji tanki sluh, da sliši takoj vzdih ubogih in zatiranih, in ji podaril slednjič še pravico, da one, katerim ni moči več pomagati, vsaj tolaži in jih krepi v trpljenju.

Nikoli ne potrebuje človek več nebeške tolažbe, nego v mračnih urah duševnega trpljenja. In take ure so določene vsem ljudem. Kakor sije solnce nad pravičnimi in krivičnimi, tako divja tudi nevihta nad pravičnimi in krivičnimi. Trpljenje in žalost sta dedščina človeških otrok. Ze krog 6000 let si prizadeva človeštvo te dedščine se otresti, toda zaman. Naj si sezida človek v svoji prevzetnosti svoje bivališče kakor orel na nepristopni skali; kedaj pade, in le še tem globokejšje iz svojih nebes. Naj se zarije bojazljivec kakor krt globoko v zemljo, v dno čutnih slastij,

lopata ga zaloti in izroči zemlji, koji je v svoji slepoti hotel ubežati.

Kako ročno se ziblje vitki kačji pastir nad hladečimi valčki potoka in zopet urno odleti čez travniško ravan! Toda še hitreja je lastovka. Kakor blisk završi nad njim in ga ugrabi. Enako se godi nam zemljanom. Le v veselju se hočemo zibati, le po sreči hlepimo, toda trpljenju ne odide nikdo. Trpljenje je deloma kazen, deloma izkušnja, da se utrdimo in ohranimo v dobrem. Trpljenja so poslanci božji, ki pripeljejo izseljenca zopet nazaj v domovino, ona so vodniki, ki nas vodijo v nebesa.

Različne so vrste trpljenja, a vse spremljata strah in beda. Sedaj se priplazi trpljenje kakor tat po noči in ukrade najdražji zaklad, sedaj pridrvi kakor oborožen vojščak jeklenih prs in kamenitega srca, in ugrabi najbolj skrito blago. Zopet prihruje trpljenje kakor gozdni naliv ali pa se priplazi kakor nebroj mravelj in razjeda temelj sreči.

Kaka žalost nas obdaja, kadar se nam bliža smrtni angelj! — Oče in mati stojita žalosti potrta pri grobu svojega otroka, kajti to je grob njune sreče. Sinovi in hčere vijejo krčevito roke ob krsti starišev, soproj žaljuje neizmerno za izgubljeno soprogo, prijatelj za prijateljem, otroci objokujejo brate in sestre; kajti „Odprta noč in dan so groba vrata.“

V drugih hišah, v drugih družinah, v drugih srcih se javi trpljenje zopet v drugi podobi. Tu hira na tihem žena, ki je s težkimi vezmi priklenjena na surovega, brezobzirnega soproga, tam jadikuje blag soproj, ki ne more prikriti sramote svoje nezveste soproge. Tukaj vije krčevito deklica roke, ki je v nesrečni uri izgubila čast in nedolžnost. Tam toži mladenič, kateremu je strupeno opravljanje uničilo veselo prihodnost. Tu je uboga mati, ki preliiva radi svojega nehvaležnega otroka grenke solze, tam zopet oče, ki mora svojo družino gledati giniti gladu. Uničeno upanje, spodleteli načrti, zgrešeni poklic, neozdravljiva bolezen, požar, toča, povodenj idr.; nebroj nesreč je, ki uničijo našo srečo.

A naj si že bode kakoršnokoli trpljenje, človeško srce je vedno jednako prizadeto. V dušo se naseli globoka žalost, neki nenavaden občut se vije v prsih kakor razjedajoč črv. Pri srcu nam je, kakor da bi ležal v nas težek kamen, ki ovira dihanje, mišice nam slabe, živci so razburjeni in oko žari kakor tleč ogenj v votlini.

Ali je človek, ki bi nas v tej žalosti utolažil? Nikakor ne. Naše uho je gluho in naše

oko slepo za vse posvetno. Kaj tedaj? Kar se z nami zgodi, je različno, kakor je že potrto srce nežno ali surovo, dobro ali pokvarjeno.

Ako ulomimo nežno cvetlico, usahne za nekaj časa. Jednako se zgodi z nežnimi srci brez duhovne izobrazbe. Žalujejo tako dolgo, da se uničijo. Ako škorpiona obdamo z žarečimi oglji, zavije svoj trup in se usmrti. Tudi duša, ki je brez vere, brez religije, brez ljubezni do Boga, ki nima niti pojma o pravi nalogi življenja, katere telo je že onemoglo vsled čutnosti in nasladnosti, taka duša obupa ob času trpljenja. Nesrečna roka si prereže s besno hitrostjo nit življenja in samomorilec ubeži ljubeznjivi roki božji, ki ga je iskala, in pade v naročje pravici, ki ga mora pogubiti.

Ako hoče potapljač priti do morskega dna, obesi si na noge težek kamen. Kakor hitro pa najde na dnu bisernico, pusti kamen v morju, da zopet lahko pride na površje. Jednako stori verni kristijan v morju žalosti. Težko breme trpljenja pusti na dnu, sam pa si pomaga z bisrom božjega zaupanja na prosto nebo.

In res čudovito je, po kako malenkostnih okoliščinah lahko verno srce zopet pride do rešilnega sidra. Pogled na sv. razpelo ali na Marijino podobo, glas zvona ali kaj drugega navadnega vzbudi v nas zopet misel na svete verske resnice. Kaj malega se zgodi in zdi se nam, kakor da bi se naenkrat razjasnila noč, kakor da bi luskine padle iz očij in se odvalil kamen od srca in veseli vskliknemo: „Bog pomore! Božja volja naj se zgodi!“

Od kod naenkrat ta mir, ta moč? To učinkuje v nas božja milost in to milost nam sprosi Marija, naša priprošnjica. Marija, tolažnica žalostnih, stoji pred prestolom svojega Sina in prosi z globokim sočutjem: „Gospod pomagaj, sicer pogine! Gospod pomagaj! ubog, slaboten človeški otrok je. eden izmed mojih. Poglej! njegova volja je dobra, poglej! preseče se ozira proti nebu in upa. Gospod, usliši njegovo vpitje!“ In Gospod olajša trpljenje, vlije v srce tolažbo in moč, da lažje prenašamo trpljenje.

Najjasnejši dokaz, da Marija večkrat pomaga, nam je lastna izkušnja. Neštevilna množica ljudij vseh časov, vseh krajev in vseh slojev se zahvaljuje s solzami v očeh nebeški materi za pomoč v težavah. Skoro v vsaki večji cerkvi, posvečeni Materi božji, vidimo na raznih darovih zapisano: „Rešen po milosti Kristovi, rešena po Mariji, Materi usmiljenja!“ In marsikdo izmed nas mora priznati, ako se ozira na preteklo življenje:

Ako bi ne bilo Marijine tolažbe, ako bi ne bilo nebeške pomoči, utonil bi bil v morju bolečin. Bogu bodi zahvaljeno! Tisočerna hvala Bogu! kajti ta in ta bolečina mi je bila čudovito v rešitev, pripeljala me je zopet do križa Kristovega, naučila me je Boga bolj ljubiti. — Zahvalimo torej Boga, da imamo tako dobro mater, ki ne more videti svojih otrok v joku, da bi jim ne pomagala ali jih vsaj tolažila! Zahvalimo nebeško Mater, da nas je učila in nas še uči nositi križ in ga ljubiti. Zaupajmo v Marijo, tolažnico žalostnih; ona nas nikdar ne zapusti.

Sveta Marija, Mati usmiljenja, tolažnica žalostnih! Tvojim blagim rokam izročamo vse svoje upanje, vso svojo skrb, prosi za nas pri svojem nebeškem Sinu sedaj in ob naši smrtni uri, da dosežemo enkrat najboljšo tolažbo za vse trpljenje in bojevanje, to je večno usmiljenje pri Tebi v nebesih.

M. K.

Sv. Serapijon.

(21. marcija.)

Sv. Serapijona srečata dva ubožčka, oblečena prav slabo. Bila sta v nevarnosti, da zmrzneta. Poln usmiljenja podari svetnik enemu svoj plašč, drugemu svojo spodnjo suknjo, tako da je sam prišel domov ves premrznjen. — „Ali so te oropali? „zakličejo mu sobratje. — „Ne“ odgovori, „vedel sem se po sv. pismu, ki pravi, da naj da oni, ki ima dve suknji, eno onemu, ki nima nobene.“ — Ob času hude lakote je prodal isti svetnik najljubše kar je imel, svojo evangeljsko knjigo za visoko vsoto, za katero je kupil živeža. Zopet ga pokarajo, zakaj prodaja tako dragoceno knjigo, a odgovori: „Storil sem isto, kar mi je velevala knjiga, v kateri stoji: „Pojdi in prodaj, kar imaš in daj ubogim.“

L. P.

V čast sv. Gabrijelu — nadangelju.

(24. marcija.)

O angeljih pravi sv. pismo, da „so služabni duhovi, v strežbo poslani zavoljo tistih, kateri prejmejo delež izveličanja.“ (Heb. 1, 12.) Ako trdi sv. Pavel to o vseh angeljih, zamo-remo to trditi še posebno o Gabrijelu, enemu izmed treh nadangeljev. Nadangelj Gabrijel je imel pri izvrševanju božjih sklepov glede včlovečenja glavno nalogo.

Nad revo izvoljenega ljudstva izdihuje prorok Danijel. Bogu toži njega gorje in ga

prosi pomoči: „Na nas se je izlilo prokletstvo; res grešili smo, krivično smo delali, a na tvoje roke stavimo svoje zaupanje, k tebi pošiljamo svoje prošnje.“ (Dan. 9, 11. 15. 18.) In Bog je uslišal prošnje očakov, prošnje izvoljenega ljudstva; poslal je nadangelja Gabrijela, ki mu naznani, kedaj se dopolnijo časi včlovečenja. „Sedemdeset tednov je okrajšanih nad tvojim ljudstvom in nad svetim mestom, da pregrešenje neha in se greh konča, krivica izbriše in večna pravica dojde in bo maziljen Sveti svetih.“ (Dan. 9, 24.)

In ko je potekal čas oznanjenih sedemdeseterih tednov, približeval se je čas, ko naj proketo zemljo posveti Izveličar s svojim prihodom. Bog zopet pošlje na zemljo Gabrijela. Cahariju naznani, da mu čudežno rodi Elizabeta sina, ki pojde pred Izveličarjem v duhu in moči Elijevi, da pripravi Gospodovo pot.

Šest mesecev po tem dogodku vidimo hiteti nebeškega sela v galilejsko mesto Nazaret, v samotno celico Marije device. Njej naznani veliko veselje, ki ga bo deležna ona in po njej izvoljeno ljudstvo: „Sveti Duh pride v te in moč Najvišjega te obsenči; zavoljo tega bo Sveto, ki bo rojeno iz tebe, Sin božji imenovano.“ (Kuk. 1, 35.)

Tako je tedaj izvršil Gabrijel za nas najvažnejše opravilo, donasajoč obvestila včlovečenja in odrešenja. Iz tega nam je razvidno, kako visoko čast, kako veliko zaupanje vživa pri Bogu. Nadangelja Gabrijela je poveril, da obvesti zemljane o odrešenju, njemu je odkril skrivnosti včlovečenja.

„Kaj hočemo dati možu za vse, kar nam je dobrega storil?“ tako je govoril stari Tobija, nevedoč, kako naj bi se dostojno zahvalil angelju, ki je spremljal po nevarnih potih sina edinca in ga srečno pripeljal na dom ter tako dovedel časní blagoslov v Tobijevo hišo. Kaj naj damo torej angelju, ki je prinesel časní in večni blagoslov vsej zemlji? Kaj naj damo njemu, ki je znanilec sprave med Bogom in ljudmi; Kaj njemu, ki je odprl studence upanja, iz katerih so zajemala suha srca náde nebeško rosilo?

Dajmo mu to, kar je njemu najbolj drago!

K Mariji, najčistejši, kar jih je kedaj nosila zemlja, je bil poslan knez nebeških duhov. Kako vesel zapusti rajske višave in se poda v borno hišico nepoznanega mesta Nazareta. — Zakaj, odkod to veselje? Veselje ga navdaja; da se mu nudi prilika sniti se s prečisto sestríco. Bratovski jo sme pozdraviti: „Zdrava, milosti polna!“ Ve-

seli se njenega prečistega obličja, prečistega srca. Kakor mamljiva godba je zanj njen glas. Vesel jej naznanja nebeška sporočila in vesel se poslavlja od nje, veselih spominjev na sestaneke s prečisto se vrača v nebo.

Največje in najprijetnejše plačilo za trud mu je Marijina čistost — njeno pozemeljsko, a vender nebeško življenje. Ker „živeti v telesu, zavdanemu z ranami greha prvih starišev; živeti tu na zemlji nekako brez telesa, ni zemeljsko, je nebeško življenje.“ (Sv. Hijeronim: Sermo Assumpt. 5.)

Njegova naloga je privedi nas v nebo. Prvi pogoj našega izveličanja je odrešenje. Naznanil je Gabrijel to odrešenje in vpeljal takorekoč Odrešitelja na zemljo. Drugi pogoj našega izveličanja je, hoditi po pravi poti, ki vodi v nebo. Po tej poti smejo hoditi samo čisti, ker nič nečistega ne more v nebo.“ Da ta pot ne bode prazna, da ne bode na njej sameval naš nadangelj-pomočnik, hitimo na to pot vsi. — Hite naj sem čisti, hite naj grešniki, ki naj si v pokori izbrišejo madeže greha in nastopijo očiščenih pot. „On pojde pred nami“, (II. Moz. 23. 23.); on nas popelje v sveto nebo, pravo našo domovino, kjer bomo v njegovi in njegovih tovarišev družbi uživali veselje raja, katerega nam je vzel greh, — a vrnil včlovečeni Sin božji.

L. P.

Sv. Ildefonzu v proslavo.

(24. marcija).

»Ti, o božja Porodnica, si občudovanja vredna, ker prekašaš vse velikane in daleč nadkriljuješ moči drugih ljudi; zavoljo tega je tvoja priprošnja mnogo prevplivna, da bi jo mogel pojmovati naš razum.«
Sv. German.

Sv. Ildefonz, čigar god sv. mati katoliška cerkev praznuje na dan 24. marcija, je zagledal luč sveta na Španskem v mestu Toledo. Pozneje je postal služabnik Gospodov, opat in končno škof. Kot duhovni vladika je bil pravi mož na svojem mestu. Krepko je deloval v vinogradu Gospodovem in čvrsto se potegoval za blagor sebi izročenih ovčic.

Sv. Ildefonz je bil pobožen in svet svečenik; nad vse je slavil Brezmadežno. Njej v čast je zložil mnogo krasnih slavospevov ter spisal v obrambo njenega devišstva celo knjigo. V tej na-

vaja mesta iz starega in novega zakona, s katerimi podpira in pojasnjuje ugled in veljavo Matere božje.

Marija noče biti nikomur ničesa dolžna. V svoji nebeški ljubeznjivosti nakloni slehernemu, ki kaj pripomore v njeno čast, mnogo dragocenejše darilo, nego mu gre. Tudi Ildefonza je hotela nebeška Devica obilno poplačati za njegovo trudapolno požrtvovalnost, saj je uprav on v tistem času mnogo storil za razširjanje Marijinega česčenja.

Tisto noč pred praznikom Marijinega vnebovzetja se je podal častitljivi škof v spremstvu svojih dijakonov v stolno cerkev, da bi se v bramu Kneza miru z molitvijo in postom dostojno pripravil na ta imenitni praznik Marijin.

Ko so odprli cerkvena vrata, prestrašili so se neznansko. Vso hišo božjo je polnila neka skrivnostna nepopisna svetloba, ki jim je jemala luč oči. Dijakoni so polni strahu vrgli goreče plamenice v stran ter na vso moč bežali nazaj. Ko pa svetnik opazi ta nenavadni prizor pred seboj, zastane mu korak, obide ga sveta zona, srce mu bije urneje, vest pa ga nekako boječe vpraša: „Smeš li — naprej?“ Za par trenutkov se probudi iz teh nebeških sanj, in neki notranji glas ga osrčuje, naj povspeši svoj korak proti glavnemu oltarju.

Škof uboga. Ves prevzet nebeške radosti koraka po cerkvi. Toda, kako se začudi sveti mož, ko opazi na sredi cerkve Marijo, sedečo na vzvišenem prostoru, obdano od nešteti devic. Deviška mati ga prijazno pokliče k prestolu, toplo se mu zahvali za njegove izborne spise in pesni, podari mu mašno obleko, katero naj bi nosil ob njenih praznikih ter mu končno zagotovi sv. nebesa.

F. S. V.

Ave, — Eva!

(25. marcija.)

»Zdrava, — ave!«
(Luk. 1, 28.)

Leon Veliki pravi: Vsemogočni, milostljivi Bog, katerega narava je ljubezen, katerega volja je moč, katerega delo je usmiljenje, je takoj po zmagi hudobnega duha hotel streti njegovo gospodstvo in prinesiti leka njegovi strupeni zavidljivosti. Zagrozil je kači, da ji bo glavo strla potomka žene. Angeljevo oznanenje Mariji je v tesni zvezi z dogodkom pri drevesu spoznanja, dasi ga loči doba štiri tisoč let. Začela se je sedaj priprava daritvi, ki naj zadosti za storjeni

greh; tam je padlo človeštvo, a za padec se je približal čas vstajenja. To ozko razmerje dveh pomenljivih dogodkov v zgodovini človeštva, padca v raju in oznanjenja v Nazaretu znani prva beseda pozdrava. Angelj Gospodov je stopil k Mariji in je pozdravil: „Ave!“ Berimo pozdrav z obrnjenimi črkami; to je pa: „Eva!“ Na to pomenljivo dejstvo je prišel že veliki Leon, ki pravi, da druga Eva, pozdravljena po angelju z „ave“ popravi to, kar je zagrešila v raju prva Eva.

Primerjajmo Evo z Marijo, ki je boljša druga Eva! Sličnost in različnost med ženama se nam pokaže v tej primerjavi.

Kakor je Bog Oče takoj po grehu obljubil rešitelja, ki naj bi kot „drugi Adam“, (Kor. 15, 45.) človeštvu odvzel greh, tako je obljubil drugo Evo, ko je grozil kači: „Sovraštvo hočem postaviti med teboj in ženo, med tvojim in njenim zarodom, ona ti glavo stré in ti boš njeno peto zalezovala.“ (I. Mojz. 3, 15). Kdo je ta, ki uniči moč satana, a ji satan ne more škoditi? Marija je, ki je rodila Izveličarja sveta, zmagalca hudobnega duha, Marija, druga Eva. Obe ste si podobni, a ta podobnost je medla v primeri z razliko, ki vlada med obema.

V čistosti in svetosti ste bili vstvarjeni obe. Med milijoni in milijoni zemljanov nju spola ste oni dve edini, ki sti v milosti božji zagledali luč sveta. Eva je bila vpodobljena iz Adama, ko je bil ta še dober in svet. Toda v tem svetem stanju ni ostala, grešila je in nakopala gorje vsemu človeštvu. Ni je bilo hčere Evine, da bi bila v milosti božji stopila na zemljo, dokler se ni rodila ona, katere začetek je bil čist in svet kakor njen. Brez madeža je bila spočeta; pri njej je, kakor poje vzhodna cerkev, prenehal padec prvega Adama. Le to in edino to je obema ženama skupno, da imata obe brezmadežni, sveti začetek življenja; prva, Eva, brezmadežno stvarjena — Marija, druga Eva, brezmadežno rojena.

Eva in Marija sta materi vesoljnemu človeštvu. Ime Eva pomenja „mater živih“; sv. pismo pravi: „Adam je imenoval svojo ženo Evo, ker je bila mati živih.“ (I. Mojz. 3. 20.) To ime je pa tudi Marijino ime. Tudi ona je Eva, mati živih in to po pravici. Ona je rodila Njega, ki je življenje samo in daje življenje vsemu svetu. Življenje, ki smo je prejeli po Mariji, drugi Evi, je dušno življenje, življenje milosti, življenje večne blaženosti. Zato pa je Marija mati živečih v popolnejšem pomenu besede, nego prva Eva.

Marija in Eva — tako podobni v svojem izvoru, tako nepodobni v napredku in koncu, v sodelovanju z milostjo in v vplivu na človeštvo. Eva je izgubila milost kot tovarišica prvemu Adamu, Marija pa tovarišica drugega Adama je morala isto pridobiti na trnjevem potu v sodelovanju z drugim Adamom. V vrtu veselja je zaigrala Eva raj in vse; v vrtu trpljenja, v uboštvu, pomanjkanju, ponižnosti, zapuščenosti je raj in vse pridobila Marija. Predrzo, lahkomisljeno se je bližala Eva prepovedanemu drevesu sredi raja; Marija pa je stopala po poti žalosti pred drevo, na katerem je visel nje ljubljeni sin. Eva pod drevesom v raji, polnim sadja — Marija pod drevesom sv. križa; — bilo je prvo drevo smrti, drugo drevo življenja. Eva v raju polnem veselja, prijetnosti; Marija v groznem strahu pod križem, ob groznem potresu, na vrtu mrtvaških glav, na kraju groznih muk. Eva v lahkomisljenem pogovoru s kačo pod drevesom v raju; Marija vtopljena v globoko žalost, v resni tihoti pod drevesom sv. križa, v neznosnih bolečinah. Eva gledajoč na prepovedani sad na drevesu; Marija gledajoč na sad blaženega svojega telesa, na lastnega sina. Eva sega s smelo roko po prepovedanem sadu v napuhu, ne spominjajoč se božje prepovedi; Marija pa v ponižnosti steguje roke po nebeškem sadu, po sinu, snetem s križa, da mu da mesta v trudnem naročju. Eva je pod drevesom nehala biti mati živih; Marija pa je postala mati živih tu pod križem. Umirajoč na križu je Krist pozabil na prvo Evo, nje zlobno delo, ozrl se je na drugo Evo, na svojo mater in jej v varstvo izročil ljudstva vseh časov, nas vse.

Eva se je obrnila od Boga k satanu, Marija k Bogu in postala Mati Božja, postala pa tudi mati vseh živih. Naša dedščina po naši prvi materi je britka smrt, po naši drugi materi pa je življenje; in razlika med smrtjo in večnim življenjem je ista kakor med: Evo in Marijo — Eva — ave!

L. P.

Marija in Cerkev — dve materi bolečin.

(Dalje.)

Šesta bolečina.

Josip iz Arimateje, ki je bil dosedaj skriven učenec Jezusov, si je izprosil trupla Jezusa s križa. Z največjo častitljivostjo je vzel

on in Nikodem telo raz steber, ki je odsihdob znamenje zmage ter je položil Mariji v naročje, gotovo najbolj pripravno ležišče! Marija pa je bila zopet ranjena do globočin svojega srca pri tem in reči je zamogla z Jeremijem: „O vi vsi, ki mirno greste po potu, glejte, če je katera bolečina večja kakor moja!“ Nago in mrtvo telo Jezusovo je rezalo Mariji v dušo. Izpolnilo se je prorokovanje Izaijevo: „Od podplata do temena ni nič zdravega na njem.“ — „Moje noge in roke so mi prebodli, vse moje kosti so seštelili.“ — „Za obleko so vadljali.“ Opazujmo in ogledujmo Marijo v tej njeni žalosti, ko je imela svojega mrtvega sina v naročju. Ako nam bode pravo sočutje do nje, bode tudi ona pri nas in z nami v vseh nadlogah.

*

— iks —

(Konec pride).

Raznoterosti.

Mati Božja se je in se bo vedno čistila. Že apostoli so, kakor poroča sv. Sofronij, Materi božji izkazovali kar največje spoštovanje tako, da so bili v tem oziru vsej cerkvi v vedni izgled, kako naj se vede. Kakor pišejo znameniti cerkveni pisatelji, učil je že sv. Peter moliti na čast Materi Božji angeljsko češčenje. Nji na čast je, kakor pišejo cerkveni pisatelji, postavil in posvetil v mestu Tortozi kapelico. V češčenju Matere Božje tudi drugi apostoli niso zaostajali. Ko bi pa hoteli vse zbrati, kar so pisali sveti možje v vseh stoletjih v Materi Božji, bilo bi skoro brez števila knjig. Mati Božja se je vedno čistila in se počasti, dokler bo stal svet.

Kapelan A. Merkun.

Kraljeva čistilka Matere Božje. Sedanja rumunska kraljica, med leposlovci in pesniki znana z imenom „Carmen Silva je pisala, kakor poroča „Osservatore Romano“, svoji prijateljici med drugim sledeče: „Draga mi, vedno se z veseljem spominjam sprehodov, ki sem se jih vdeleževala v Vaši in Vaše matere družbi v Monakovem. Dasi takrat še protestantska, čutila sem se neizrečeno srečno, kadar sem molila v vojvodski bolnici pred podobo Čudodelnice-Device. Bog, ki pozna naša srca, je poznal moje težnje po spoznanju resnice. — Se li še spominjate, v kako dobro družino da smo bili nekoč zašle? Cesar Fran Josip in princ Lvitpold sta klečala tam, ko smo stopile tudi me v kapelico. Čim starejša postajam, tem bolj se prepričujem, da moremo tu živeti tako, da so naše oči obrnjene navzgor, kjer je cilj našemu zemskemu potovanju.“

L. P.

Igralka-redovnica. V ameriskih „Združenih državah“ dobro znana igralka gospica Grave Raven, ki

je več let igrala glavne vloge v najimenitnejših gledaliških družbah, je nenadoma izginila iz New-Yorka. Dolgo so popraševali za njo, a na sled ji niso mogli priti; pred kratkim so jo vendar dobili v Kartagini, malem mestecu države Ohio, v samostanu „Dobrega pastirja“, kjer v samostanski bolnici streže bolnim zamorcem kakor sestra Ursula.

L. P.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec marcij 1902:

Češčenje sv. križa.

b) Posebni nameni:

22.) **Sv. Benevenut.** Letošnji novomašniki. Vestna priprava na sv. velikoonočno izpoved.

23.) **Sv. Viktorijan.** Slovensko mladinsko slovstvo. Zdravje sv. Očeta.

24.) **Sv. Gabrijel.** Slovenci. Čisto življenje izobražene mladine. Ogibanje slabi družini.

25.) **Oznanjenje Mariji Devici.** Slovenke. Marija — naša pomoč in tolažba v neizodah. Dobri prijatelji.

26.) **Sv. Emanuel.** Sadovi duhovnih vaj na srednjih šolah. Misijoni na Kitajskem.

27.) **Sv. Rupert.** Slovenci v Egiptu. Blagoslov ožji nad škofovimi zavodi.

28.) **Sv. Ivan Kapistran.** Vspehi postnih pridig. Bratovščina za verne duše v vicah.

S.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusovega Sroa.

Zahvala.

•Najpristrčneje zahvalo izrekam presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za pomoč že večkrat dobljeno v prav velikih stiskah. Priporočam pa tudi ob enem najgorkeje vsakemu, kdorkoli, bodi si v dušni ali telesni zadevi pomoči potreben — prihiti z vsim zaupanjem do presv. Srca Jezusovega in Marijinega in do sv. Jožefa. Pomoči prav gotovo zadobiš •

Frankolovo na Štajarskem. — M. V.

Škofijska kronika.

Premil. g. knežskof dr. Anton Bonaventura Jeglič je odšel saboto 8. marcija v Šmartno pri Litiji, kjer je sodeloval pri sv. misijonu in ga sklenil nedeljo 9. marcija z veličastnim sprevodom, četrtek 13. marcija, je v mašnika posvetil č. g. Josipa Antončič iz Št. Vida pri Zatičini. — Torek 18. marcija je odšel na Brezije, kjer bo imel kakor prejšnja leta na praznik sv. Jožefa sv. opravilo.

— s —